

Els camions no paren de descarregar caixes amb lletres xineses i símbols estranys en els carrers del barri Derb Omar de Casablanca. Els comerciants marroquins d'aquest important punt comercial de la capital econòmica del país observen amb recel com les botigues són ocupades per ciutadans menuts, amb els ulls amb formes allargades, discrets i treballadors.

Xinatown a Casablanca

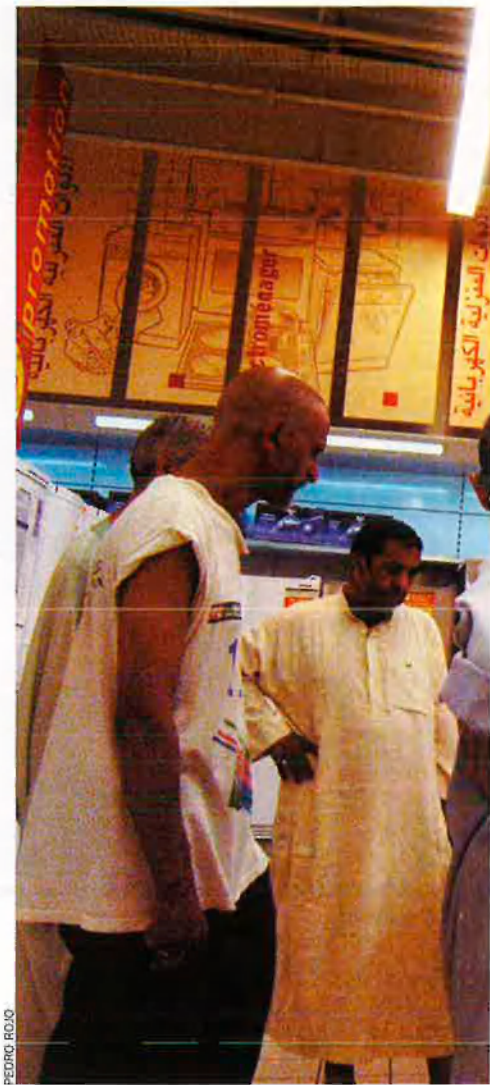
El 2004 es van produir les primeres protestes dels marroquins que almenys una vegada l'any realitzaven un viatge a la Xina per comprar la mercaderia que després venien a un preu molt competitiu en el seu país. Les associacions de defensa del sector explicaven que els preus que oferien els xinesos que desembarcaven a Casablanca eren irrealment, que ells no podien permetre-se'ls per les despeses de transport i duana. Alguns denunciaven un tracte de favor de les autoritats locals marroquines, fins i tot un cert tràfic il·legal en el port de Casablanca, que permetia als contenidors dels xinesos passar amb major celeritat que els dels marroquins.

Van enviar una carta al *wali*, el governador de la ciutat nomenat pel rei, exposant-li el problema, "la competència deslleial" que estaven patint, i van esperar una resposta que mai no va arribar. Mentrestant, en un treball constant i minucios, com si estigueren teixint una sòlida xarxa d'aranya que els protegeix i els permet ampliar la seua comunitat, els xinesos obtenien amb facilitat la residència, s'ocupaven de petites botigues de sabates, teles, joguines i electrodomèstics, que regentaven. Contractaven, en condicions laborals locals, marroquins que, a més d'atendre la clientela, els ensenyaven a poc a poc algunes paraules de *dariya*, el dialecte marroquí, per poder defensar-se. La primera cosa que aprenen són els números, per portar els comptes i con-

trolar els empleats marroquins, dels quals, amb una actitud estranya, pareix que desconfien sense cap motiu.

Una màquina per a fer arròs bullit al fons i la televisió amb un canal satèl·lit xinès, l'escena es repeteix al llarg dels carrers de Derb Omar. Però on els cartells en xinès, traduïts al francès i a l'àrab per anunciar la venda a l'engròs de tota mena de productes, es multipliquen és en la galeria que ja tothom coneix com a "Xinatown".

Un edifici d'unes quantes plantes, flanquejat per camions que descarreguen constantment mercaderia. Xinesos i marroquins traslladant caixes de totes les grandàries i dones ordenant, a un ritme frenètic, tot el que entra en el seu establiment. Conscients del malestar que provoquen en les zones que han envaït, per la incapacitat dels altres comerciants de competir amb els seus preus tan reduïts, els comerciants xinesos eviten parlar. Guarden un silenci semblant al que mostren a Europa quan les seues botigues són atacades o els seus productes són rebutjats pels botiguers de tota la vida, que, amb una qualitat molt major, veuen com la clientela prefereix l'"usar i llençar", això és, canviar cada poc de temps de producte en la frenètica ruleta del consumisme que s'ha implantat arreu. Opten per no justificar-se ni ser compresos, es dediquen al treball, viuen en guetos sense relacionar-se a penes amb els marroquins, i eviten mesclar-s'hi perquè ningú no qüestione la seua presència.

FEDERIC RICO

Les queixes que fa tres anys van començar a fer-se públiques a la premsa marroquina van tenir molt poca repercussió perquè mai no van obtenir una resposta dels afectats. L'assumpte va ser tractat i aparentment resolt al màxim nivell, entre les autoritats d'ambdós països.

L'agost del 2002, Zhu Rongji, primer ministre de la Xina, va acudir a Rabat per reforçar els "lligams econòmics i comercials" entre ambdós països. Després d'una trobada amb el rei Mohammed VI, Zhu Rongji va assegurar que la intenció del seu Govern era que les empreses xineses trobaven contraparts marroquines que els facilitaren la implantació al país magribí. Després de l'intercanvi de visites, el 1999 i 2002 del president xinès Jiang Zemin i del monarca alauita, s'ha mantingut una estreta col·laboració en què també es

Un dependent d'una botiga de Casablanca mostra els electrodomèstics que hi ha exposats, alguns d'ells fabricats a la Xina, a un grup de clients interessats a comprar-ne un a bon preu.

busca el suport polític per a qüestions essencials per al Marroc com la resolució del contenciós del Sàhara Occidental. La presència de la Xina en el consell de seguretat de l'ONU i la seua importància en la institució internacional han obligat el Marroc a cedir i suavitzar les condicions d'implantació econòmica en el seu mercat nacional.

La "invasió" va començar a Casablanca, però els productes xinesos barats, especialment la roba, les sabates, joguines i petits electrodomèstics, són traslladats amb un eficaç sistema de distribució per tot el país. Eines de cuina que tenen un cert èxit a Derb Omar arriben al cap d'un parell de dies als *souk*, els mercats, de les ciutats i les regions més allunyades de la muntanya. Els preus reduïts, adaptats a la precària economia de subsistència marroquina,

arriben fins i tot a rebaixar-se amb ofertes de venda a l'engròs a les quals pocs es resisteixen.

El mercat marroquí és un mercat molt diferent de l'uropeu per les condicions socioeconòmiques del país magribí. De fet, la queixa principal dels comerciants marroquins és que es tracta de competència entre pobres, que el

Al 2004 es calculava que a Casablanca hi havia uns 500 asiàtics, ara la xifra s'ha duplicat.

marge de benefici és ridícul i que, malgrat que no tenen un nivell adquisitiu estable, els marroquins cauen en el consumisme dels productes xinesos perquè estan al seu abast, encara que això implique l'endeutament o que s'adquireixen objectes de primera necessitat.

A l'abril de l'any passat, arran d'una nova visita d'estat, en aquesta ocasió encapçalada pel president Hu Jintao, ambdós països van recordar la llarga trajectòria de més de 48 anys de relació diplomàtica i van anunciar que l'intercanvi comercial havia d'augmentar un 28% el 2005 (la qual cosa significa un total de 150 milions de dòlars). La balança està completament descompensada a favor de les exportacions que realitza el país asiàtic al magribí, però els governs asseguren que mitjançant les empreses mixtes, que per ara no han donat fruits importants, podria equilibrar-se l'important dèficit comercial.

Mentrestant, juntament amb els ídols del cinema hindú, molt apreciats al Marroc, les fotografies de Bruce Lee, l'estrella del karate, es multipliquen. Els marroquins comencen a acostumar-se a aquesta presència irresistible no sols de productes sinó també de ciutadans asiàtics. Al 2004 es calculava que a Casablanca hi havia uns 500 xinesos, una xifra que en l'actualitat s'ha duplicat. "No sabem si és una màfia, però de segur que hi ha una xarxa molt ben estructurada, amb contactes importants en l'administració marroquina que els permet entrar al país i establir-s'hi discretament", explica un botiguer de productes de papereria de Derb Omar.

La desprotecció que pateixen els comerciants marroquins que s'enfronten a la competència directa dels productes *made in China* no té solució en els jutjats. Les associacions d'afectats intenten organitzar-se per pal·liar les conseqüències, s'associen i tracten de competir, conscients que no poden comptar amb la protecció de les autoritats locals. Per a la casa reial alauita i el Govern marroquí, la relació de favor i l'entesa amb els seus homòlegs xinesos és més important que el fracàs del sector o la fallida de desenes d'empresaris marroquines.

Carla Fibla
Rabat